

Z Á P I S

ze společného jednání Výboru pro veřejnou správu, evropské fondy a protikorupční opatření ZHMP a Pražské protikorupční rady

konaného dne 11. 5. 2011

Výbor pro veřejnou správu, evropské fondy a protikorupční opatření ZMHP

Přítomni:

Členové výboru:

Ing. Gabriela Kloudová, MBA (předsedkyně)
JUDr. Helena Chudomelová (místopředsedkyně)
Mgr. Jiří Dienstbier (místopředseda)
Ing. Karel Březina
RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D.
JUDr. Lubomír Ledl
Ing. Eva Vorlíčková
Mgr. Bohdan Frajt (tajemník)

Přizvaní:

Aleksandra Udženija (Rada HMP)
Petr Dolínek (Rada HMP)
Ing. Martin Trnka (ředitel MHMP)
Mgr. Patricia Tiso Ferulíková (ředitelka FEU MHMP)
Mgr. Josef Hubert (LEG MHMP)
Mgr. František Kotalík (LEG MHMP)
Ing. Ladislav Kendík (INF MHMP)

Omluveni:

Josef Nosek
Radek Lohynský

Pražská protikorupční rada (PRAPOR)

Přítomni:

Doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc. (primátor hl. m. Prahy)

JUDr. Marek Dospiva (PENTA)

JUDr. Tomáš Sokol (advokát)

Ing. Vilém Tvrdlík (Hospodářská komora hl. m. Prahy)

Program:

- 1) Pražská protikorupční rada (společné jednání k Protikorupční strategii)
- 2) Zajištění účasti zástupců veřejnosti při zadávání veřejných zakázek v podmínkách hlavního města Prahy (materiál po zapracování připomínek)
- 3) Aktualizace Pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům hlavního města Prahy (k připomínkování)
- 4) Různé

Předsdkyně výboru Ing. Gabriela Kloudová, MBA zahájila společné jednání výboru a Pražské protikorupční rady.

Přítomnými členy výboru byl odsouhlasen program jednání a bez připomínek byl schválen zápis ze 3. jednání výboru.

Ověřovatelkou zápisu z tohoto jednání byla, na návrh předsdkyně výboru, hlasováním ustanovena Ing. Eva Vorlíčková.

Poté bylo přistoupeno k projednávání jednotlivých bodů programu.

Bod 1.

Pražská protikorupční rada (společné jednání k Protikorupční strategii)

Úvodního slova se ujal primátor hl. m. Prahy Doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc., který popsal činnost PRAPORu, opírajícího se o Protikorupční strategii HMP, která je zpracována dobře a obsažně. Uvedený poradní orgán primátora hl. m. Prahy se snaží definovat nedostatečně řešené či chybějící body. Obsah Protikorupční strategie je zapotřebí přizpůsobit možnostem jejího plnění, tak aby byly kontrolní mechanismy důsledné a bez případných nedostatků.

Následně se slova ujala členka Rady HMP Aleksandra Udženija, která nejprve představila přítomné členy Pražské protikorupční rady a poté členy výboru seznámila s doporučením PRAPORu k praktické realizaci Protikorupční strategie HMP. Jedná se o tyto vypracované body:

1. Minimalizace omezujících kritérií při výběrových řízeních.
2. Rozšíření výběrových komisí o odborníka v dané oblasti, tedy posuzovatele s konkrétní praxí.
3. Vznik arbitrážního orgánu pro odborné posouzení oprávněnosti vícenákladů.
4. Při výběrových řízeních na stavební práce postupovat podle tzv. YELLOW FIDIC, kdy se veřejně soutěží projekt i výstavba.
5. Zavést kontrasignaci záměru výběrového řízení odpovědným radním.
6. Zavést jednoduché ekonomické zdůvodnění záměru výběrového řízení.
7. U rodného listu zakázky zveřejňovat přehledné zdůvodnění výběru vítěze veřejné soutěže.
8. Každá veřejná zakázka bude mít konkrétně stanovenou osobu, která svým podpisem ztvrdí možnou trestní zodpovědnost.
9. Vítěz výběrového řízení bude souhlasit s kompletním zveřejněním smlouvy a dodatků.
10. V případě zakázek nad 50 mil. Kč zavést elektronické podávání nabídek do systému s časovým zámekem, aby se předešlo možným manipulacím s nabídkou.
11. V případě účasti zástupců veřejnosti při výběrových řízeních zavést kontrolu jejich odborné způsobilosti.

JUDr. Tomáš Sokol připomněl, že Protikorupční strategie stanovila hlavní trendy a nyní je třeba provést faktickou realizaci. Činnost PRAPORu v prvopočátku spočívala v tom, že bylo zapotřebí zjistit, jaké body Protikorupční strategie již byly realizovány a v jakém rozsahu. Je potřeba, aby hl. m. Praha navenek prezentovala reálné kroky vedoucí k realizaci Protikorupční strategie. Za nejdůležitější skutečnost považuje, aby veřejné zakázky byly pro město realizovány co nejvýhodněji. Za podstatný problém považuje absenci odpovědnosti konkrétních osob, které musí nést odpovědnost i s odstupem let. V realizaci Protikorupční strategie spatřuje dynamický proces, kde se budou průběžně přijímat různá opatření a vše se bude vyvíjet s ohledem na aktuální podmínky.

Předseda sekce Stavebnictví a územního rozvoje Hospodářské komory hl. m. Prahy Ing. Vilém Tvrdlík pochválil přístup primátora HMP, který respektuje názory PRAPORu. Kriticky se vyjádřil ke všeobecnému názoru, že každý úředník je zkorumpovaný. Dále se zmínil o problematice finančního objemu veřejných zakázek s ohledem na druh zadávacího řízení a možnou existenci korupčního prostředí.

Radní Aleksandra Udženija zmínila, že Protikorupční strategie obsahuje zavedení účasti veřejnosti v komisích veřejných zakázek. Zdůraznila požadavek členů PRAPORu, že by se

v těchto případech nemělo jednat o laickou veřejnost, nýbrž o odborníky, kteří rozumí dané problematice. Odpovědné osoby by měly nést za rozhodování ve věci konkrétní veřejné zakázky odpovědnost i do budoucna, včetně odpovědnosti politické. Na toto téma již v PRAPORu v minulosti proběhla obsáhlá diskuse.

Následně proběhla otevřená diskuse mezi přítomnými členy výboru i PRAPORu. JUDr. Marek Dospiva uvedl, že by bylo v rámci komisí veřejných zakázek jako nejvhodnější skloubit účast veřejnosti s účastí odborníka, takže by bylo obojí zastoupeno jednou osobou. Ing. Vilém Tvrdlík podporuje zastoupení veřejnosti odborníky, nikoliv laiky. JUDr. Tomáš Sokol zmínil, že z právního hlediska se přiklání k účasti odborníka. Zúčastněná veřejnost by měla nést odpovědnost, zejména u extrémních rozhodnutí, která se rovněž realizují. Obdobu spatřuje jako u představenstva akciové společnosti. Nelze po laikovi z občanské veřejnosti požadovat, aby nesl odpovědnost za něco, čemu nerozumí, ale odborník nést odpovědnost může. V případě účasti laika mu není jasné, v čem by spočíval přínos takové účasti.

Místopředseda výboru Mgr. Jiří Dienstbier dodal, že by laická veřejnost vykonávala pouze dohled, takže by se nemuselo jednat nutně o odborníka. Předsedkyně výboru připomněla, že zajištění veřejnosti v rámci veřejných zakázek bylo uloženo zpracovat v rámci platné Protikorupční strategie. S ohledem na diskuzi by měl být dle radní Udženija požadavek na nahrazení laické veřejnosti odborníky zapracován do revize strategie.

Přítomní zaměstnanci odboru legislativního a právního Magistrátu hl. m. Prahy (LEG MHMP) Mgr. František Kotalík a Mgr. Josef Hubert popsali současný stav průběhu zadávacího řízení veřejných zakázek a zvažované postavení laické veřejnosti v tomto procesu.

Místopředsedkyně výboru JUDr. Helena Chudomelová spatřuje značný korupční potenciál v oblasti zakázek malého rozsahu, a to i přes existenci Pravidel pro zadávání veřejných zakázek v podmínkách HMP. Tento poznatek podpořil také Ing. Tvrdlík, který připomněl, že značný objem veřejných zakázek je realizován právě tímto způsobem. Předsedkyně výboru zmínila, že připravovaná změna zákona o veřejných zakázkách by měla snížit finanční limit u zakázek malého rozsahu.

K chystané novele zákona o veřejných zakázkách hovořil Mgr. Kotalík. Návrh obsahuje přes tisíc připomínek, přičemž předkladatel mnohé z nich nestihne vypořádat. Za ne příliš vhodné považuje přijetí novely zákona, ke které budou připomínky zohledněny dodatečně. Novelizací předmětného zákona by došlo ke změnám limitů, a to snížením zhruba na poloviční výši současných limitů. K bodu č. 1 předloženého doporučení PRAPORu se nadále vedou diskuse, jejichž záměrem je minimalizace omezujících kritérií. Vyjednávání jsou složitá a kritéria jsou minimalizována tak, aby se veřejných zakázek mohlo zúčastnit více subjektů.

Ing. Tvrdík k připravované novele zákona o veřejných zakázkách podotknul, že tato novelizace není kvalitně zpracována a Hospodářská komora HMP proto navrhla, aby nebyla přijata.

Místopředseda výboru Mgr. Dienstbier připomněl, že korupční prostor a prostor pro nehospodárnost může vznikat již při zadávání veřejné zakázky a stanovení konkrétních podmínek. Přiklání se proto pro osobní odpovědnost toho, kdo zakázku zadává.

JUDr. Dospiva uvedl, že by pro hl. m. Prahu bylo nejrozumnější, aby si město, tam kde to zákon umožňuje, vyspecifikovalo finanční limity podle výhodnosti pro zadavatele. U ostatních částek by již bylo dále postupovalo podle procesu upraveného v zákoně o veřejných zakázkách. Účastníci diskuze se dále shodli na nezbytnosti funkční kontroly.

RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D. popsal Protikorupční strategii jako velmi obsáhlý dokument. Její důležitost spatřuje spíše v přehlednosti a jednoduchosti.

Členové výboru a PRAPORu se zabývali otázkami souvisejícími s externími právními službami, které hl. m. Praha také využívá a jejich nastavením.

Členka rady HMP Aleksandra Udženija nastínila závěry členů PRAPORu ke zvažovanému zavedení tzv. „rodného listu“ veřejné zakázky, přičemž podala informaci o jednáních mezi ředitelem MHMP a odborem informatiky ve věci zpřehlednění a dohledatelnosti informací k veřejným zakázkám na webových stránkách hl. m. Prahy.

Následně přítomní členové diskutovali o legislativním procesu přijetí zákona o veřejných zakázkách s tím, zda by mělo dojít ke změně Pravidel pro zadávání veřejných zakázek v podmínkách HMP již nyní nebo až po novele zákona. JUDr. Sokol doporučil, aby se hl. m. Praha k výsledkům zvažovaného přijetí novely zákona o veřejných zakázkách nevázalo, neboť zákonem budou dány zejména limity a uloženy minimální povinnosti, což hl. m. Praze nebrání v přijetí opatření na zajištění hospodárnosti nad rámec zákona. Ing. Tvrdík se pochvalně vyjádřil o postoji hl. m. Prahy, která má v současné době nad rámec zákona upravenou již celou řadu věcí.

Radní Udženija požádala členy výboru, aby se vyjádřili k jednotlivým bodům doporučení PRAPORu a případnému zakomponování doporučení do současné Protikorupční strategie.

Na dotaz RNDr. Hudečka, Ph.D. k doporučovanému vzniku arbitrážního orgánu JUDr. Sokol sdělil, že uvedený orgán by se zabýval skutečností, zda je zdůvodnitelné proč nastaly při plnění veřejných zakázek vícenáklady. Ing. Tvrdík dodal, že u některých zakázek vícenáklady být mohou, ale u některých být nemohou, protože již počítají s určitou rezervou. Jako příklad uvedl výstavbu tunelu Blanka, kdy byla dle jeho názoru veřejnost nepřesně informována.

První náměstek primátora HMP Ing. Karel Březina k výstavbě tunelu Blanka poznamenal, že vícepráce mohou mít jednak nepředvídaný charakter v podobě nové a neočekávané skutečnosti a jednak mohou vzniknout v důsledku požadavku objednatele na zapracování nového technického řešení, např. při modernizaci křižovatky. Z těchto důvodů je proto zapotřebí posuzovat odděleně co je na vůli objednatele a co je nepředvídaná okolnost. Ing. Březina rovněž nesouhlasí s realizací všech zakázek dle systému tzv. YELLOW FIDIC. Mgr. Hubert připomněl, že členové výboru v minulosti navrhovali zakázky spíše dělit tak, aby se mohli do výběrových řízení hlásit i menší dodavatelé.

JUDr. Sokol dodal, že PRAPOR hledá v globální rovině spektrum možností ke zlepšení a zvažuje, jaké možnosti přichází v úvahu, aby došlo ke zlepšení současného stavu. Arbitrážní orgán by se vyjádřil k oprávněnosti vícenákladů a jeho členy by byli nezainteresovaní lidé.

RNDr. Hudeček, Ph.D. považuje za vhodné, aby byly vícenáklady řádně odůvodněny také příslušným politikem. Každá změna stavu veřejné zakázky by měla být dohledatelná na internetu, tak aby přístup k těmto informacím měli např. i novináři. K bodu č. 7 uvedeného doporučení navrhuje i zveřejnění zdůvodnění o neúspěšných uchazečích, aby bylo zcela zřejmé, z jakého důvodu ostatní neuspěli. Nejedná se mu zde o popis konkrétních nedostatků, nýbrž o zveřejňování bodového hodnocení neúspěšných uchazečů. Z návrhu doporučení nechce vypuštět žádné body, přestože jsou některé věci již upraveny, v některých případech však nedostatečně. JUDr. Sokol k případnému zveřejňování konkrétního popisu nedostatků neúspěšných uchazečů zdůraznil, že by z tohoto odůvodňování vzniklo velké nebezpečí hrozících soudních sporů.

S ohledem na poskytování informací Ing. Březina uvedl, že elektronická evidence Zakázky pod lupou již nyní obsahuje velké množství dat k veřejným zakázkám hl. m. Prahy. Mgr. Kotalík připomněl, že platná Pravidla pro zadávání veřejných zakázek v podmínkách hl. m. Prahy již nyní ukládají zadavateli povinnost zpracovat odůvodnění výběru dodavatele a zajistit jeho zveřejnění.

Diskuze se dále přesunula na zvažované zavedení institutu protikorupčního ombudsmana hl. m. Prahy. Mgr. Hubert shrnul výsledky jednání hl. m. Prahy s Ministerstvem vnitra v předmětné věci, ze kterých vzešlo možné zřízení fakultativního výboru Zastupitelstva HMP. Radní Udženija prezentovala názor členů PRAPORu, kteří se s jeho zavedením neztotožnili. JUDr. Sokol zastává skeptický pohled na efektivitu protikorupčního ombudsmana a nespatřuje v tomto institutu nosný pilíř v boji proti korupci. Předsedkyně výboru nastínila i případné finanční dopady spojené se zavedením protikorupčního ombudsmana. Místopředsedkyně výboru JUDr. Chudomelová na zřízení protikorupčního ombudsmana netrvá, neboť k tomuto účelu již existuje kontrolní výbor Zastupitelstva HMP. JUDr. Ledl

zastává názor, že pokud protikorupční ombudsman bude existovat, měla by to být osoba a nikoliv instituce.

Předložených jedenáct bodů doporučení PRAPORu bude podrobena analýze, tak aby je bylo možné zapracovat do Protikorupční strategie. Všechny připomínky členů výboru budou zohledněny.

Po projednání bodu č. 1 programu přítomní členové PRAPORu ukončili společné jednání výboru a rady, přičemž další body programu projednával pouze výbor.

Bod 2.

Zajištění účasti zástupců veřejnosti při zadávání veřejných zakázek v podmínkách hl. m. Prahy (materiál po zapracování připomínek)

Na základě předchozího společného jednání členů výboru a PRAPORu k plnění úkolů obsažených v Protikorupční strategii hl. m. Prahy se členové výboru zabývali opětovně otázkou zastoupení veřejnosti v zakázkách hl. m. Prahy.

Mgr. Jiří Dienstbier se přiklání k názoru, že by se nemělo jednat o laika, ale spíše o odborníka v dané problematice, např. i zástupce občanského sdružení, které se příslušné problematice věnuje.

JUDr. Lubomír Ledl považuje přítomnost byť i laické veřejnosti za přínosnou. Za problematické však považuje personální obsazení z řad veřejnosti, a to z důvodu trestní odpovědnosti které by se uchazeči vystavovali.

JUDr. Helena Chudomelová se přikládání k názoru JUDr. Tomáše Sokola, tedy pro odbornou veřejnost, která by měla větší zodpovědnost, což nemůže být po laické veřejnosti požadováno.

Ing. Gabriela Kloudová, MBA v této souvislosti připomněla, že by laická veřejnost plnila pouze roli pozorovatele.

Radní Aleksandra Udženija upřednostňuje přítomnost zástupců odborné veřejnosti, neboť by v případě laické veřejnosti – tedy v úloze pozorovatele neměla požadovaný přínos.

Předsedkyně výboru navrhuje uvedené skutečnosti zohlednit a zapracovat do revize Protikorupční strategie.

Bod 3.

Aktualizace Pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům hlavního města Prahy (k připomínkování)

Mgr. Bohdan Frajt za odbor kontrolních činností Magistrátu hl. m. Prahy přítomné členy výboru seznámil s nutností a návrhem aktualizace Pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům hl. m. Prahy. Zdůraznil, že pravidla byla přijata v roce 2005 a v určitých bodech již neodpovídají současným požadavkům. Do předloženého návrhu změn byly zapracovány připomínky odborů MHMP. Nové znění pravidel by mělo pamatovat zejména na doručování podání prostřednictvím datových schránek, zkrácení některých lhůt pro zpracování podání a kontrolu jejich evidence, tak aby nedocházelo k duplicitě.

K předloženému návrhu JUDr. Lubomír Ledl uvedl, že ho považuje za dobře zpracovaný a že bude předložen k případnému připomínkování také členům Kontrolního výboru ZHMP.

Po projednání materiálu členové výboru hlasování přijali níže uvedené usnesení:

USNESENÍ (příloha zápisu č. 1)

Výbor pro veřejnou správu, evropské fondy a protikorupční opatření Zastupitelstva HMP bere na vědomí návrh aktualizace Pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům HMP, přijatých usnesením Rady HMP č. 2076, ze dne 20.12.2005, zpracovaný odborem kontrolních činností MHMP a doporučuje Radě HMP jeho projednání a schválení.

Hlasování přítomno: 7

Pro: 6

Proti: 0

Zdržel se: 1

Výsledek hlasování: přijato

Bod 4.
Různé

Členové výboru mají nadále možnost vznést připomínky nebo návrhy k doporučením PRAPORu. Příští jednání výboru by se mělo dle časového harmonogramu uskutečnit dne 8. 6. 2011 od 14:00 hodin (podrobnosti budou uvedeny v pozvánce). Jednání výboru bylo ukončeno v 15:40 hodin.

Ing. Gabriela Kloudová, MBA
předsedkyně výboru

Ing. Eva Vorlíčková
ověřovatelka zápisu

zapsal: Mgr. Bohdan Frajt

Příloha č. 1 zápisu ze 4. jednání Výboru pro veřejnou správu, evropské fondy a protikorupční opatření Zastupitelstva HMP

U S N E S E N Í č. 1 ze dne 11. 5. 2011

Výbor pro veřejnou správu, evropské fondy a protikorupční opatření Zastupitelstva hlavního města Prahy

1. B e r e n a v ě d o m í

návrh aktualizace Pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností podaných orgánům hlavního města Prahy, přijatých usnesením Rady hlavního města Prahy č. 2076, ze dne 20. 12. 2005, zpracovaný odborem kontrolních činností Magistrátu hl. m. Prahy.

2. D o p o r u č u j e

Radě hlavního města Prahy jeho projednání a schválení.

Hlasování přítomno: 7

Pro: 6

Proti: 0

Zdržel se: 1

Výsledek hlasování: Přijato

Ing. Gabriela Kloudová, MBA
předsedkyně výboru